Lietas Nr.6-7-00062-14/2
Lietas arhīva Nr. SKA-0945-14

LĒMUMS
Rīgā 2014.gada 14.augustā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese L.Slica
tiesnese D.Mita
tiesnese I.Skultāne

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2014.gada 16.jūnija lēmumu daļā, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ 2012.gada 29.novembrī vērsās Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā (turpmāk – departaments), pieprasot informāciju par dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldniekiem no 2000.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.maijam.

2012.gada 8.janvārī departamenta Apsaimniekošanas pārvalde sniedza atbildi, norādot, ka pieteicēja pieprasījums netiks izskatīts sakarā ar pieteicēja ierobežoto rīcībspēju. Savukārt atbildot uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, departaments norādīja, ka atbilde ir sniegta privāto tiesību jomā, tāpēc nav apstrīdama administratīvā procesa kārtībā.

Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atzīt par prettiesisku departamenta lēmumu atstāt bez izskatīšanas pieteicēja 2012.gada 29.novembra informācijas pieprasījumu, piešķirt morālo kompensāciju, uzlikt pienākumu iestādei sniegt atbildi, kā arī piedzīt zaudējumus no amatpersonām /Amatpersona A/ un /Amatpersona B/.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2013.gada 11.aprīļa lēmumu minētais pieteikums (reģ.Nr.2023) uzskatīts par neiesniegtu, jo pieteicējs nebija termiņā novērsis trūkumus, t.i., samaksājis valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu.

[2] Pieteicējs atkārtoti iesniedza pieteikumu. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2013.gada 20.augusta lēmumu tika atteikts pieņemt pieteikumu (reģ.Nr.11242) saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 6.punktu, jo pieteikumu iesniegusi rīcībnespējīga persona.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot pieņemt un izskatīt pēc būtības iepriekš minētos pieteikumus.

[4] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis ar 2014.gada 16.jūnija lēmumu atteica pieņemt pieteikumu. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No pieteikuma neizriet, ka tas ir iesniegts par kādu no Administratīvā procesa likuma 184.panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem pieteikuma priekšmetiem.

Pieteicējs ir vēlējies noskaidrot, kuras tieši personas ir bijušas darba tiesiskajās attiecībās un pildījušas mājas /adrese/ pārvaldnieka pienākumus laika posmā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.maijam.

[4.2] Dzīvojamo māju pārvaldīšana ir organizatorisks un saimniecisks process, kas saistīts ar īpašuma uzturēšanu. Dzīvojamās mājas pārvaldīšana ir konkrēta īpašnieka privāttiesisks pienākums.

[4.3] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 11.panta pirmā daļa noteic, ka pārvaldīšanas tiesiskajās attiecībās, ciktāl tās neregulē šis likums, piemērojami Civillikuma noteikumi par pilnvarojuma līgumu. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 16.panta pirmo daļu pārvaldnieks ir atbildīgs dzīvojamās mājas īpašniekam par viņam dotā pārvaldīšanas uzdevuma izpildi saskaņā ar šā likuma, Civillikuma un noslēgtā pārvaldīšanas līguma noteikumiem.

[4.4] Konkrētajā gadījumā sociālā māja /adrese/ ir Rīgas pašvaldības īpašums. (*http://www.rdpad.lv/uploads/sab_apspried/kapacitates_projekts/Prezentacijas/15_Kristaps_Supe_-_Aglona_projekta_prezentacija_LD.pdf*).

Pašvaldība jautājumos, kas saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, darbojas privāto tiesību jomā. Līdz ar to arī prasījums, kas saistīts ar atteikšanos atbildēt uz iesniegumu, šajā gadījumā nav izskatāms Iesniegumu likuma vai Informācijas atklātības likuma ietvaros.

[4.5] No iepriekš minētā secināms, ka jautājumi, kas saistīti ar pārvaldnieku, nav skatāmi tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktā kārtībā. Tāpat tiesā nav skatāms pamatprasījumam pakārtotais prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu pieteicējs iesniedza blakus sūdzību, kurā norāda, ka ir apstrīdēta iestādes faktiskā rīcība. Departaments ir iestāde, savukārt tiesa ir nepareizi konstatējusi, ka pieteikums neatbilst Administratīvā procesa likuma 184.pantam un nav faktiskā rīcība. Konstatējot, ka pieteikums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā, tiesai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 5.pantam bija pieteikumi jānosūta citai institūcijai.

Motīvu daļa

[6] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs 2012.gada 29.novembrī vērsās iestādē ar informācijas pieprasījumu. 2013.gada 8.janvārī departamenta Apsaimniekošanas pārvalde atteicās izskatīt iesniegumu, jo to iesniegusi rīcībnespējīga persona. Savukārt departaments 2013.gada

1.februārī atbildē uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu norādījis, ka iesniegums uzskatāms par iesniegtu privāto tiesību jomā, tāpēc nav piemērojami Iesniegumu likuma noteikumi. Šajā vēstulē nav norādīta pārsūdzības kārtība.

[7] Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 7.punktu viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību.

Likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" mērķis ir noteikt sociālā dzīvokļa un sociālās dzīvojamās mājas tiesisko statusu, to veidošanas un finansēšanas principus, to personu loku, kuras ir tiesīgas īrēt sociālos dzīvokļus, kā arī kārtību, kādā pašvaldības sniedz sociālo palīdzību, izīrējot sociālos dzīvokļus (1.pants). Likuma 2.panta otrā daļa noteic, ka sociālā dzīvojamā māja ir pašvaldības īpašumā esoša dzīvojamā māja, kurā visus dzīvokļus izīrē personām (ģimenēm), kas, ievērojot šā likuma nosacījumus, atzītas par tiesīgām īrēt sociālo dzīvokli. Minētā likuma 3.pants noteic, ka sociālo dzīvokļu un sociālo dzīvojamo māju uzturēšanu un apsaimniekošanu finansē no: 1) šim nolūkam paredzētiem pašvaldības budžeta līdzekļiem; 2) šim nolūkam paredzētiem valsts budžeta līdzekļiem; 3) sociālo dzīvokļu īrnieku īres maksām; 4) citiem līdzekļiem. Sociālo dzīvokļu un sociālo dzīvojamo māju uzturēšanas, apsaimniekošanas, pārvaldīšanas un uzskaites kārtību nosaka pašvaldība.

Pirmās instances tiesas tiesnesis ir pareizi norādījis, ka dzīvojamo māju pārvaldīšana ir konkrēta īpašnieka privāttiesisks pienākums. Taču tiesnesis nav ņēmis vērā paša konstatēto, ka konkrētā dzīvojamā māja, par kuras apsaimniekotājiem pieteicējs vēlas saņemt informāciju, ir sociālā māja. No minētajām tiesību normām izriet, ka sociālās palīdzības nodrošināšana iedzīvotājiem ir viena no pašvaldības funkcijām un sociālo dzīvojamo māju uzturēšana tiek finansēta cita starpā no pašvaldības budžeta un pašvaldība nosaka uzturēšanas, apsaimniekošanas, pārvaldīšanas un uzskaites kārtību. Tādējādi sociālo dzīvojamo māju apsaimniekošana ir saistīta gan pašvaldības funkcijas īstenošanu, gan pašvaldības rīcību ar tās mantu un finanšu līdzekļiem. Tāpēc sabiedrībai var būt interese par pašvaldības rīcību un finanšu līdzekļiem, kas iztērēti, sniedzot sociālo palīdzību. Līdz ar to nav pamatots pirmās instances tiesas tiesneša secinājums, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Minētais ir pamats tiesneša lēmuma atcelšanai.

[8] Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, atcelšanu, spēkā esamību, atzīšanu par prettiesisku vai par administratīvā akta izdošanas procesā pieļauta procesuālā pārkāpuma konstatēšanu var iesniegt viena mēneša laikā no dienas, kad stājies spēkā augstākas iestādes lēmums par apstrīdēšanas iesniegumu. Atbilstoši panta trešajai daļai, ja administratīvajā aktā nav norādīts, kur un kādā termiņā to var pārsūdzēt, tad pieteikumu šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos var iesniegt viena gada laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas.

Augstākā tiesa vērš uzmanību, ka pieteicējs ir nokavējis procesuālo termiņu pieteikuma iesniegšanai un nav izteicis lūgumu atjaunot procesuālo termiņu, kas ir pamats pieteikuma atstāšanai bez virzības (Administratīvā procesa likuma 192.panta pirmās daļas 3.punkts).

Turklāt pieteicēja pieteikumu ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2013.gada 20.augusta lēmumu atteikts pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 6.punktu, jo pieteikumu iesniegusi rīcībnespējīga persona. Saskaņā ar minētā panta ceturto daļu tiesneša atteikums pieņemt pieteikumu uz šā pamata nav šķērslis tāda paša pieteikuma iesniegšanai tiesā tad, kad būs novērsti esošie trūkumi. Tā kā pieteicēja rīcībspēja ir atjaunota no 2014.gada 25.marta, tiesai, lemjot par pieteikuma pieļaujamību, jāņem vērā arī šis apstāklis kopsakarā ar nokavēto procesuālo termiņu pieteikumu iesniegšanai.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

nolēma

Atcelt Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2014.gada 16.jūnija lēmumu un nosūtīt lietu Administratīvajai rajona tiesai jautājuma izlemšanai par pieteikuma virzību.

Lēmums nav pārsūdzams.